

VVD Tynaarlo

Verkiezingsprogramma

2026 - 2030

**Met tempo
Doen
Bouwen
Verbinden**

5 speerpunten

► Vitale dorpen

Om de levendigheid van onze dorpen te behouden is het van belang dat we startende gezinnen en jonge alleenstaanden weten aan te trekken. Noord Drenthe is nog altijd één van de meest aantrekkelijke regio's om te wonen in Nederland met natuur op loopafstand, en grote steden als Groningen en Assen om de hoek. Zonder doelgerichte aanpak staat deze aantrekkelijkheid onder druk: De bevolking vergrijsst in snel tempo, en leegstand in de centra dreigt met het vertrekken van winkels en horeca. Het gehele 'ecosysteem' is van belang om deze trend te keren: Extra woningen door inbreiding en doorstroming van ouderen, een goed vestigingsklimaat, en aantrekkelijke centrumontwikkelingen.

► Goed bestuur

Als VVD staan we voor een kleine maar daadkrachtige overheid. Een openbaar bestuur dat werkt vanuit een heldere visie, in gesprek treedt om belanghebbenden te horen, en die na het nemen van een besluit dit helder kan toelichten, en adequaat over voortgang rapporteren. Een overheid die de vrijheid van het individu respecteert, maar ook een robuust sociaal vangnet biedt. Vrije samenlevingen bloeien pas echt als iedereen mee kan doen. Daarom willen wij investeren in een sterk en vitaal openbaar bestuur, dat kennis in huis heeft, transparant werkt, inwoners betreft en hen de mogelijkheid biedt hun wensen en dromen te realiseren.

► Economie en innovatie

Wij geloven dat de stabiele groei van onze gemeentelijke economie en lokale innovatie leidt tot het duurzame behoud van hetgeen wat onze gemeente zo aantrekkelijk maakt. Dit omvat verjonging, werkgelegenheid en aantrekkelijke en bruisende dorpskernen, met bescherming van het omliggende landschap zodat onze streek ook aantrekkelijk blijft voor toerisme. De VVD Tynaarlo staat voor pragmatisme, duidelijkheid en eigenaarschap. Gezien het belang van een dynamische economie voor onze toekomst willen we graag een wethouder die zich hier fulltime op richt.

► Zorg en maatschappij

Wij geloven in een samenleving waarin zorg en betrokkenheid hand in hand gaan. Iedereen verdient een waardige oude dag, met de mogelijkheid om zelfstandig te wonen, de juiste zorg te ontvangen en verbonden te blijven met de gemeenschap. In een vergrijzende maatschappij is het belangrijk dat we ouderen niet zien als een last, maar als waardevolle deelnemers die onze samenleving verrijken. Dat vraagt om keuzes die 'naoberschap', vrijheid en zorgzaamheid met elkaar in balans brengen.

► Landbouw en natuur

De VVD Tynaarlo wil het unieke, groene landschap van de gemeente behouden én versterken. Natuur, landbouw en economie moeten elkaar aanvullen, met ruimte voor innovatieve, duurzame boeren die bijdragen aan biodiversiteit. Samenwerking tussen boeren, natuurorganisaties en kennisinstellingen wordt actief gestimuleerd. Het Nationaal Park Drentsche Aa krijgt ruimte voor recreatie, met respect voor natuur en rust. De gemeente speelt hierbij een verbindende rol. Tynaarlo ligt tussen drie grote natuurgebieden: de Drentsche Aa, het Fochteloërveen en de Onlanden. De VVD streeft naar een vitaal platteland en een leefbaar Tynaarlo, met oog voor balans tussen behoud en ontwikkeling. Boeren voorzien ons van voedsel, dragen bij aan de leefbaarheid van het platteland en zijn dragers van onze cultuurhistorie.

Voorwoord

Binnen onze gemeente zijn inwoners trots op hun dorp. Hoewel de vele dorpen onderling sterk verschillen, is er overal het bevoorrechte gevoel om ruim te kunnen wonen, de natuur op loopafstand te hebben, en de twee naburige provinciehoofdsteden goed bereikbaar met OV, fiets en auto. Toch overheerst het gevoel dat zonder actief beleid het goede dorpsgevoel aan erosie onderhevig is: De bevolking vergrijsst, jongeren trekken weg, en leegstand in horeca en winkels ligt in de dorpscentra op de loer.

Helaas is de VVD de afgelopen jaren niet meer in het College vertegenwoordigd geweest, en het laatste jaar zelfs niet in de raad. In een aantal dorpen loopt de vitaliteit inmiddels hard terug. In dit verkiezingsprogramma laten we zien wat we als VVD voor ogen hebben om het tij te kunnen keren.

We richten ons met ons programma op mensen die positief ingesteld zijn om iets van het leven te maken, met respect voor regels. De overheid zorgt daarbij voor de juiste randvoorwaarden, zonder inwoners overdreven te betuttelen. Het is belangrijk om bedrijvigheid en innovatie binnen onze gemeentegrenzen aan te trekken, zodat ook voor onze hoogopgeleide jongeren plaatselijke ontplooiingsmogelijkheden zijn, in plaats van dat we een groot deel naar de randstad zien vertrekken.

We zijn inmiddels de rijkste gemeente van Drenthe, en vinden het belangrijk dat we ook diegenen die het minder hebben niet vergeten, om grotere tweedeling in de maatschappij te voorkomen.

Waardering en interesse voor de mening van anderen staan hoog in het vaandel. In de huidige tijd zijn er te veel voorbeelden van hoe het debat en de tolerantie ontsporen als het eigen gelijk de norm wordt, waarbij de bewijzen hiervoor opgezocht worden op het internet. Het luisterend oor naar de buurman wordt daarbij dikwijls vergeten. Ook wordt al te gemakkelijk de gang naar de rechter overwogen, zonder eerst voldoende moeite te doen er gezamenlijk uit te komen, zodat goedbedoelde projecten vaak jarenlange vertraging oplopen.

Een stem op de lokale VVD is de beste manier om de partij weer in het centrum van het lokale bestuur te krijgen, zodat visie, pragmatisme en daadkracht weer de boventoon gaan voeren.

Ik wens u veel plezier met het lezen van ons programma, en hoop in Maart 2026 op uw stem te kunnen rekenen.

Felco van Meyenfeldt

**Plannen maken is
mooi, maar ze
uitvoeren is beter**

Daar staan we voor!

Wij nodigen iedereen uit om mee te doen, mee te denken en samen te bouwen aan een gemeente waar plannen niet in de la verdwijnen, maar daadwerkelijk worden uitgevoerd. Kom op voor je leefomgeving. Sluit je aan bij de VVD Tynaarlo — samen zorgen we dat er echt iets gebeurt.

Word lid! www.tynaarlo.vvd.nl

Inhoud

1. Vitale dorpen

- 1.1 Wonen
- 1.2 Verkeer en Mobiliteit
- 1.3 Centrumontwikkeling
- 1.4 Sport, Cultuur en Recreatie
- 1.5 Slimme dorpen - digitalisering dichtbij

7
9
10
11
12
13

2. Goed bestuur

- 2.1 Democreatie en participatie
- 2.2 Openbare orde en veiligheid
- 2.3 Asiel en migratie

15
18
19
20

3. Economie en Innovatie

- 3.1 Economie en werkgelegenheid
- 3.2 Financiën en belastingen
- 3.3 Groningen Airport Eelde
- 3.4 Energietransitie

21
23
25
27
28

4. Zorg en Maatschappij

- 4.1 Sociaal domein
- 4.2 Ouderenzorg
- 4.3 Onderwijs

29
31
37
39

5. Landbouw en natuur

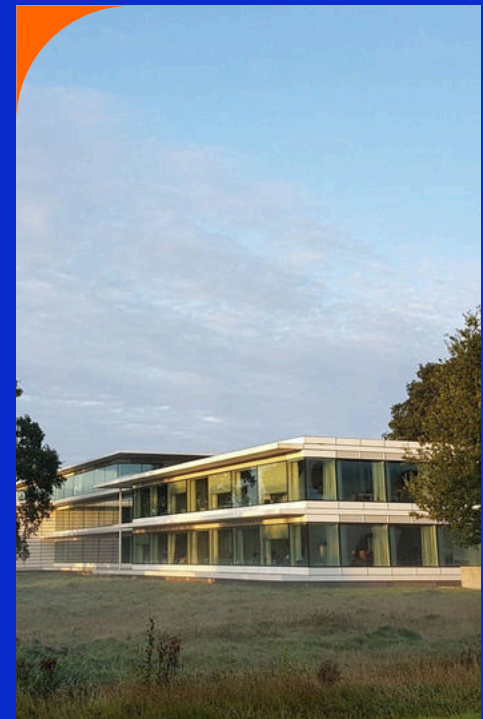
- 5.1 Landbouw
- 5.2 Natuur

41
44
45

Met tempo Doen Bouwen Verbinden

Met tempo beslissen. Doen met resultaat. Bouwen aan woningen en vertrouwen. Verbinden van dorpen en mensen.

1. Vitale dorpen

Sterke, leefbare dorpen zijn de kern van onze gemeente. De VVD wil dat ieder dorp in Tynaarlo een plek blijft waar mensen graag wonen, werken en samenkomen. Dat vraagt om meer dan alleen huizen of voorzieningen: het gaat om gemeenschappen waarin ondernemers kansen krijgen, verenigingen bloeien, en inwoners zich veilig en verbonden voelen. Zo houden we Tynaarlo vitaal, gezond en aantrekkelijk voor iedereen.

Waarom is dit nodig?

- ▶ Jongeren trekken weg, de bevolking vergrijsd en de woningmarkt zit op slot, dorpen verliezen daardoor hun dynamiek.
- ▶ Winkels, horeca en sportclubs hebben het moeilijk en verdwijnen soms voorgoed, met een leeg en stil dorpshart als gevolg.
- ▶ Gemeentelijke procedures duren te lang en belemmeren initiatieven van inwoners en ondernemers.
- ▶ Inwoners willen een overheid die betrouwbaar is, luistert, en zichtbaar bijdraagt aan het behoud van de leefbaarheid in hun dorp.

Onze speerpunten voor vitale dorpen

- ▶ We versnellen woningbouwprojecten en maken vergunningstrajecten eenvoudiger, zodat er sneller wordt gebouwd en jongeren, gezinnen én ouderen in hun eigen dorp kunnen blijven wonen.
- ▶ Dorpscentra krijgen een nieuwe impuls met ruimte voor winkels, horeca, kleinschalige bedrijvigheid en ontmoetingsplekken die het dorpsleven versterken.
- ▶ We investeren in veilige infrastructuur: goede fietspaden, veilige kruisingen en voldoende parkeerruimte in en rond de dorpskernen.
- ▶ Sport, cultuur en recreatie worden actief ondersteund, omdat ze mensen verbinden, gezond houden en dorpen levendig maken.
- ▶ Digitalisering zetten we in om inwoners beter te betrekken, sneller te informeren en gemeentelijke dienstverlening eenvoudiger te maken.

Ons doel

- ▶ Dorpen waar iedereen, van jong tot oud, een passende en betaalbare woning kan vinden.
- ▶ Leefbare gemeenschappen met sterke voorzieningen en een bruisend verenigingsleven.
- ▶ Lokale ondernemers die ruimte krijgen om te ondernemen en te vernieuwen.
- ▶ Een veilige, goed bereikbare omgeving waarin verkeer en leefbaarheid in balans zijn.
- ▶ Een overheid die betrouwbaar, open en zichtbaar is voor haar inwoners.
- ▶ Meer samenwerking tussen scholen, verenigingen, zorg en cultuur om sociale samenhang te versterken.
- ▶ Minder regels en meer vertrouwen in inwoners die zelf initiatieven nemen.
- ▶ Dorpen die toekomstbestendig zijn, waar het goed wonen, werken en leven is, nu én straks.

Wonen in de gelukkigste gemeente

Iedereen moet zich veilig voelen in zijn buurt, kunnen rekenen op goede zorg en de zekerheid van een betaalbaar huis. Wij staan voor sterke wijken en dorpen waar mensen meedoen, hard werken loont en de overheid duidelijk en betrouwbaar is. Met goede scholen, veilige wegen en een stevige aanpak van problemen bouwen we aan leefbare gemeenschappen waar je met vertrouwen kunt wonen, werken en leven.

1.1 Wonen

Wonen in Tynaarlo is aantrekkelijk: ruimte, natuur en een gunstige ligging tussen Groningen en Assen maken onze dorpen geliefd. Maar deze positie staat onder druk. Jongeren trekken weg, de bevolking vergrijsd snel en de woningmarkt zit op slot. Het aantal 85-plussers verdubbelt de komende vijftien jaar, wat vraagt om actie en slimme keuzes. De VVD wil dat iedereen een passende woning kan vinden in zijn eigen dorp. Dat betekent: kansen voor starters, ruimte voor gezinnen en goede woonvormen voor ouderen. We willen sneller bouwen, eenvoudiger splitsen en minder tijd verliezen aan procedures.

Vitale dorpen vragen ook om levendige centra, met winkels, horeca, sport en cultuur dicht bij huis. Nieuwe woningbouw moet aansluiten bij het dorpse karakter, met oog voor kwaliteit en schaal. Door herbestemming van leegstaande panden en inbreiding in plaats van verrommeling van het buitengebied houden we onze dorpen aantrekkelijk.

Bij nieuwe bouwplannen ligt de nadruk op doorstroming: ouderenwoningen en levensloopbestendige concepten (zoals hofjes en zorggeschikte appartementen) maken gezinswoningen weer vrij voor jonge gezinnen.

- ▶ Voor starters en gezinnen moet er voldoende ruimte zijn voor **betaalbare starters- en gezinswoningen** in de dorpsuitbreidingen.
- ▶ Voor ouderen moet er naast huurwoningen actief ruimte worden geboden voor **ouderenwoningen** en **levensloopbestendige woonconcepten**. Ook moet het vergunningsstelsel voor het opsplitsen van woningen versimpeld en versneld worden.
- ▶ **Uitbreidingsplannen** moeten zorgvuldig worden ingepast en het **eigen karakter van ieder dorp** respecteren.
- ▶ **Voorzieningen** zoals winkels, horeca, sport en cultuur zijn **essentieel** voor leefbaarheid en verdienen blijvende ondersteuning.
- ▶ **Woningbouwprojecten** moeten **budgetneutraal** zijn voor de gemeente, zeker in de financieel krappe jaren die eraan komen.
- ▶ **Projecten** als Vries-Oost, Zuidlaren Laarhove en Eelde De Kooij moeten voortvarend worden uitgevoerd. **Minder praten, meer bouwen!**

1.2 Centrumontwikkeling

Levende dorpscentra zijn de motor van Tynaarlo die bijdragen aan sociale verbinding, lokale economie en toeristische aantrekkingskracht. Winkels, horeca, zorg en cultuur komen er samen in een omgeving waar mensen elkaar ontmoeten, zich welkom voelen en waar ondernemers kunnen groeien. Een vitaal centrum is niet het resultaat van plannen alleen, maar van lef, samenwerking en uitvoering.

De VVD wil dat elk dorpshart compact, bereikbaar en toekomstgericht wordt ontwikkeld met ruimte voor voetgangers en terrassen, voldoende parkeerruimte in de buurt, en kansen voor startende en jonge ondernemers. De gemeente moet de eerste risicovolle jaren helpen overbruggen, vergunningen snel en soepel afhandelen, en maatwerk bieden voor initiatieven die het dorpsleven versterken.

Zuidlaren blijft het toeristische en recreatieve hart van de gemeente. De herinrichting van de Stationsweg, Grote Brink en Millystraat moet leiden tot een centrum dat het karakter van Zuidlaren – groen, gastvrij en levendig – weerspiegelt. Daarbij horen voldoende parkeervoorzieningen, veilige routes en meer aandacht voor evenementen en dagrecreatie. Activiteiten rond de Zuidlaardermarkt, het meer en de brinken verdienen ondersteuning, zodat inwoners én bezoekers het dorp als bestemming blijven zien.

Eelde en Paterswolde verdienen een doorbraak na jaren van stilstand. De VVD wil dat het nieuwe plan nu eindelijk wordt uitgevoerd: actie in plaats van overleg. De gemeente moet ondernemers de vrijheid geven te investeren in winkels, horeca en kleinschalige dagbesteding, bijvoorbeeld door combinaties van ambacht, zorg en creativiteit te stimuleren. Door beter te verbinden met recreatie en toerisme kan Eelde profiteren van de nabijheid van het Drentse Aa-gebied en Groningen Airport Eelde.

Vries vraagt om nieuwe impulsen tegen de verarming van het winkelbestand en leegstand. De looproute tussen Brinkstraat, Brink en Raadhuisplein kan de kern weer tot één geheel maken. Ruimte voor flexibele concepten, van detailhandel tot kleinschalige werkplaatsen, koffie- en dagbestedingsplekken, zorgt dat ook maatschappelijke functies bijdragen aan de levendigheid. Meer ondersteuning in bijvoorbeeld vastgoedontwikkeling en regie door de gemeente op de herinrichting van de dorpskern is nodig om nieuwe impulsen een kans te geven.

Eelderwolde vormt samen met Eelde en Paterswolde één aaneengesloten gebied waar wonen, ambacht en gastvrijheid elkaar versterken. Hier ligt ruimte voor verfijnde horeca, streekproducten en creatieve dagbesteding, in samenhang met recreatieve routes en toeristische bezoekersstromen. De drie kernen kunnen zich gezamenlijk profileren als het “noordelijke hart” van Tynaarlo: levendig, ambachtelijk en gastvrij.

De dorpscentra van Tynaarlo moeten niet enkel mooi zijn, maar levend. Dat vraagt om uitvoering, ondernemerschap en vertrouwen, minder papier, meer doen.

1.3 Verkeer en Mobiliteit

Een goede infrastructuur is de ruggengraat van een sterke gemeente. De VVD zet in op veilig verkeer, slimme verbindingen en schone mobiliteit, zodat inwoners zich snel, veilig en duurzaam kunnen verplaatsen.

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid is een topprioriteit. Vooral op 50-kilometerwegen vallen de meeste slachtoffers, vaak onder fietsers. De VVD wil investeren in vrijliggende fietspaden, veilige kruisingen en duidelijke oversteekvoorzieningen. Inwoners moeten onveilige situaties eenvoudig kunnen melden, zodat er sneller actie wordt ondernomen.

Eelderwolde: groei zonder veilige infrastructuur

De route van de Punt (A28) via Eelde naar Eelderwolde en de A7 is uitgegroeid tot een drukke doorgangsweg, maar is nooit aangepast aan de groei van het verkeer. Er wordt structureel te hard gereden, er is veel geluidsoverlast en fietsers en scholieren voelen zich er onveilig. Met de bestaande school, supermarkt en de bouw van vier woningflats aan de overkant is de druk verder toegenomen. Daarbij vormt de aanrijroute naar natuurgebied De Onlanden een extra piek in verkeer tijdens weekenden en vakanties. De VVD wil dat de gemeente samen met provincie en politie nu maatregelen neemt: een herinrichting van de weg met veilige fietspaden, duidelijke oversteekplaatsen, snelheidsbeperkingen met handhaving en betere geluidswering. Verkeer en leefbaarheid moeten voortvarend in balans komen.

Zuidlaren en overige dorpen

Ook in Zuidlaren ervaren bewoners al jaren verkeersdruk in en rond het centrum. Doorgaand verkeer door de dorpskern, beperkte parkeerruimte en onduidelijke routes zorgen voor onveiligheid en ergernis. De VVD wil dat de gemeente het verkeer in Zuidlaren structureel onderzoekt en oplossingen uitvoert die de dorpskern ontlast en fietsveiligheid verbeteren. In de andere dorpen, zoals Vries, Paterswolde en Tynaarlo, vraagt vooral het buitengebied aandacht. Daar wordt op 60-kilometerwegen vaak te hard gereden en ontbreekt veilige infrastructuur voor fietsers en voetgangers.

Fietsveiligheid en bereikbaarheid

Steeds meer inwoners kiezen de fiets, van scholieren die dagelijks naar Haren en Groningen reizen tot ouderen met e-bikes. De VVD wil veilige, goed verlichte routes tussen dorpen en scholen, met aandacht voor kruisingen, onderhoud en winterveiligheid. Bereikbaarheid tussen de dorpen blijft essentieel: de belbus en snelle doorfietsroutes moeten behouden blijven.

Schoner rijden en slimme laadinfrastructuur

De VVD stimuleert elektrisch rijden en fietsen. De gemeente zorgt voor voldoende laadpunten, gekoppeld aan lokale zonne-energieprojecten, en sluit aan bij innovaties zoals laadpalen die energie kunnen terugleveren aan het net.

De VVD kiest voor een veilige, bereikbare en leefbare gemeente.

We willen minder ongelukken, minder geluidsoverlast en meer vrijheid om te gaan en staan waar je wilt veilig, vlot en vooruit.

1.4 Sport, cultuur en recreatie

De VVD vindt het essentieel dat inwoners van Tynaarlo dichtbij huis kunnen sporten, cultuur beleven en recreëren in de groene omgeving. Sport, cultuur en recreatie zijn geen luxe, maar de ruggengraat van gezonde, hechte dorpen. Ze versterken de sociale samenhang, bevorderen gezondheid en dragen bij aan een aantrekkelijk en economisch vitaal Tynaarlo.

Voorzieningen staan echter onder druk. Jongeren vinden moeilijk hun weg naar de sportclub, vrijwilligers haken af en kleine verenigingen hebben het zwaar. De VVD wil dat de gemeente deze verenigingen helpt vernieuwen door samenwerking te stimuleren met gedeelde accommodaties, gezamenlijke trainers en een dorps breed lidmaatschap waarmee inwoners meerdere sporten kunnen beoefenen. Sport en zorg horen bij elkaar: bewegen is de beste vorm van preventie. Daarom wil de VVD dat sportaanbieders, fysiotherapeuten en welzijnsorganisaties nauwer samenwerken. Denk aan wandelgroepen vanuit zorgcentra, buitenfitness in Zuidlaren of seniorenprogramma's op de Brink in Vries.

Tynaarlo biedt unieke kansen om recreatie en economie te verbinden. Het Zuidlaardermeer, de Drentse Aa, de brinken en de vele fiets- en wandelroutes vormen samen een recreatief netwerk dat beter benut kan worden. De VVD wil dat toeristische routes, horeca, dagrecreatie en lokale evenementen beter op elkaar worden aangesloten. Arrangementen waarin sport, horeca en ambacht samenkomen, bijvoorbeeld fietsroutes met stops bij lokale brouwerijen, markten of cultuurhuizen versterken zowel de leefstijl van inwoners als de inkomsten uit toerisme. Ook de rijke geschiedenis en cultuur van Tynaarlo verdienen meer zichtbaarheid. Musea, galeries en historische plekken in Eelde, Paterswolde, Vries en Yde moeten beter verbonden worden binnen één herkenbaar cultureel profiel, ondersteund door marketing en samenwerking tussen dorpen. Zo worden onze dorpen niet alleen prettig om in te wonen, maar ook aantrekkelijk om te bezoeken. Het accommodatiebeleid dat momenteel vastgesteld wordt biedt hiervoor een prima gelegenheid.

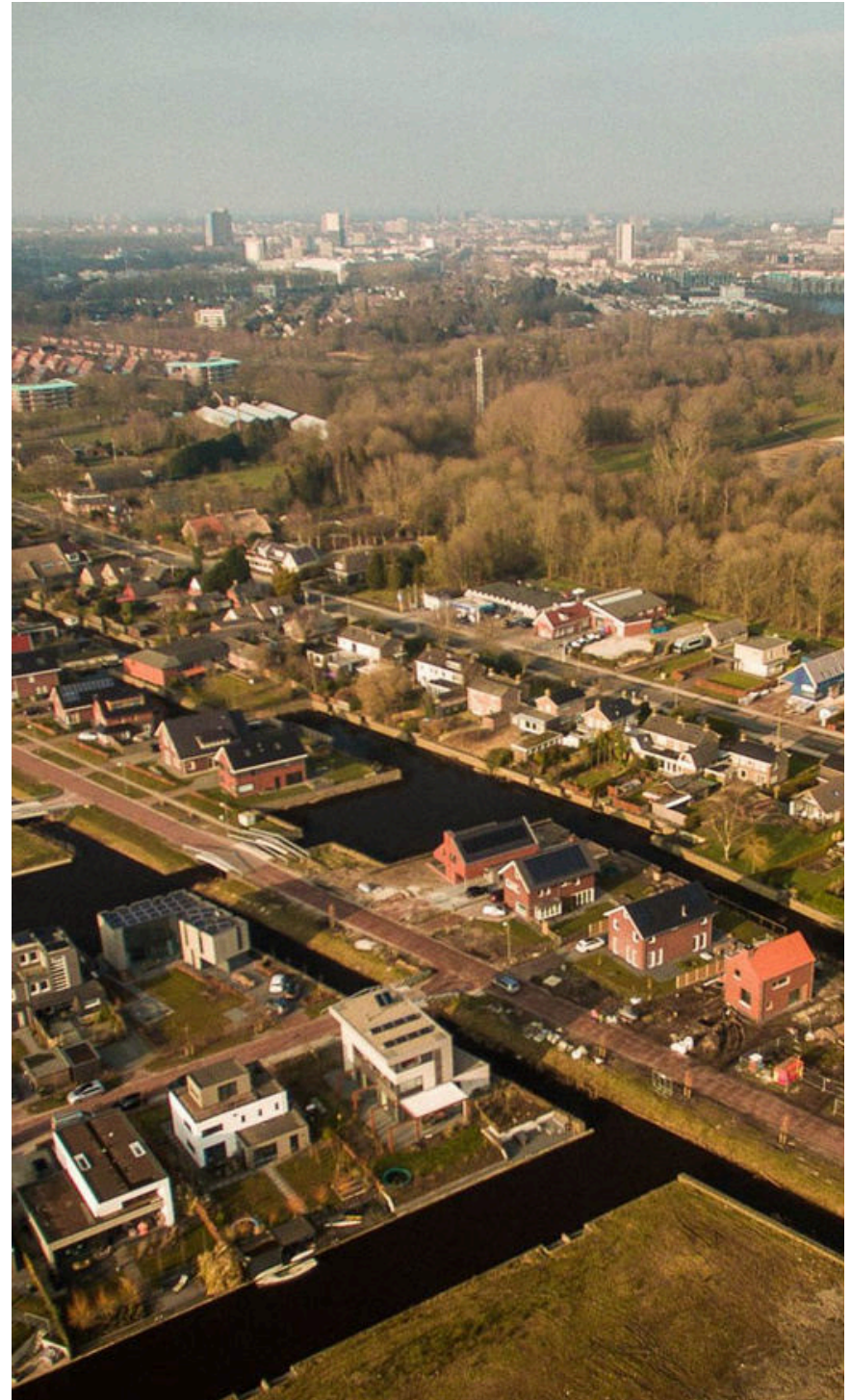
De VVD wil investeren in vitale dorpen waar sport, cultuur, recreatie en zorg elkaar versterken. De gemeente faciliteert, verenigingen vernieuwen, ondernemers ondernemen en inwoners genieten. Zo blijft Tynaarlo niet alleen gezond en sociaal sterk, maar ook economisch aantrekkelijk.

- ▶ De gemeente faciliteert verenigingen, stichtingen en ondernemers, zonder zelf alle activiteiten te organiseren.
- ▶ Ruimte voor initiatieven van onderop wordt actief gestimuleerd.
- ▶ Sportverenigingen worden aangemoedigd om samen te werken en hun aanbod te verbreden, zodat sporten voor iedereen toegankelijk blijft.
- ▶ Samenwerking tussen scholen, sportclubs, zorgorganisaties en culturele instellingen wordt versterkt om inwoners van jong tot oud te bereiken.
- ▶ Sport en bewegen worden ingezet als onderdeel van preventie en het sociaal domein: gezond blijven door actief te zijn.
- ▶ Jongeren worden al vroeg betrokken bij sport en cultuur om talentontwikkeling en maatschappelijke participatie te stimuleren.
- ▶ Investeren in recreatieve infrastructuur, fietspaden, wandelroutes, buitenfitness en routes langs horeca en dorpscentra, versterken de leefbaarheid.

1.5 Slimme dorpen - digitalisering dichtbij

De VVD wil dat Tynaarlo een gemeente is die helder communiceert, snel handelt en inwoners serieus neemt. Goed bestuur betekent openheid, duidelijke keuzes en betrouwbare uitvoering. Digitalisering is geen doel op zich, maar een middel om het bestuur dichterbij de inwoners te brengen. Ons doel is om te streven naar een moderne, betrouwbare gemeente die werkt zoals ze belooft: open, betrokken, en resultaatgericht. Digitalisering en goed bestuur versterken elkaar en brengen gemeente en inwoner dichterbij elkaar.

- ▶ **Open en begrijpelijk bestuur:** Inwoners moeten kunnen zien wat er gebeurt, hoe besluiten tot stand komen en wat hun belastinggeld oplevert. De gemeente werkt transparant, met begrijpelijke uitleg bij besluiten en rapporten.
- ▶ **Iedereen aangesloten:** Elk dorp krijgt stabiel glasvezel en gratis wifi in dorpshuizen. Niemand blijft buiten de digitale wereld staan ook ouderen niet.
- ▶ **Een helder dorpsplatform:** Een digitaal platform waar inwoners meldingen kunnen doen, ideeën delen en zien wat er met hun inbreng gebeurt. Het laat ook zien welke projecten lopen, wat ze kosten en wanneer ze klaar zijn.
- ▶ **Digitale participatie:** Jongeren en inwoners die minder snel naar bijeenkomsten gaan, kunnen online meedenken of stemmen over plannen in hun buurt. Zo wordt meedoen makkelijker en breder.
- ▶ **Inzicht en vertrouwen:** Cijfers over verkeer, energie, onderhoud en financiën zijn openbaar en actueel. Zo kunnen inwoners zelf volgen of beloften worden waargemaakt.
- ▶ **Sneller contact:** Wie een vergunning of melding doet, krijgt direct een statusupdate. Geen stiltes van weken, maar duidelijkheid over de voortgang.
- ▶ **Professioneel en dienstbaar bestuur:** De gemeente is er niet om regels te stapelen, maar om resultaten te boeken. Raadsleden en bestuurders werken zichtbaar samen met inwoners en ondernemers aan oplossingen, nuchter, zakelijk en zonder politiek gedraai.

2. Goed bestuur

Wij liberalen staan voor een kleine maar daadkrachtige overheid. Een overheid die de vrijheid van het individu respecteert, maar ook een robuust sociaal vangnet biedt. Vrije samenlevingen bloeien pas echt als iedereen mee kan doen. Daarom willen wij investeren in een sterk en vitaal openbaar bestuur, dat kennis in huis heeft, transparant werkt, inwoners betreft en hen de mogelijkheid biedt hun wensen en dromen te realiseren.

Waarom is dit nodig?

- ▶ Het lokaal openbaar bestuur is de laatste jaren complexer geworden door decentralisaties en grote sociaal-maatschappelijke uitdagingen.
- ▶ Burgers en ondernemers ervaren een toegenomen regeldruk waardoor vergunningstrajecten onnodig veel doorlooptijd en (juridische) expertise vragen.
- ▶ Gemeenten huren vaak kostbare externe adviesbureaus in omdat ze zelf onvoldoende expertise hebben. Deze afhankelijkheid leidt tot hoge kosten en verlies van kennis zodra een project is afgerond.
- ▶ Voorbeelden zoals de ontwikkeling van de Laarhove en de centrumontwikkeling in Zuidlaren tonen aan dat meerdere adviesrapporten de belastingbetaler tonnen hebben gekost, zonder blijvend rendement voor de gemeente.
- ▶ Inwoners ervaren dat de overheid ver van hen af staat en dat besluiten vaak ondoorzichtig tot stand komen.
- ▶ Om vertrouwen in de overheid te versterken, is het noodzakelijk dat de gemeente kennis opbouwt en behoudt, inwoners betreft en open is over wat ze doet, wat iets kost, en wat iets oplevert.

Onze speerpunten voor goed lokaal bestuur

- ▶ Zorgen voor een gemeentelijke organisatie waarin verantwoordelijkheden duidelijk zijn belegd, het behalen van resultaten loont en falen consequenties heeft.
- ▶ Ervoor zorgen dat de gemeente zelfstandig projecten kan uitvoeren.
- ▶ Minder onnodige inhuur van dure adviesbureaus.
- ▶ Kennis opbouwen binnen de organisatie, zodat belastinggeld efficiënter wordt besteed.
- ▶ Investeer in de gemeentelijke organisatie en ambtenaren met expertise.
- ▶ Introduceren van burgerberaden: groepen inwoners die 3-4 keer per jaar bijeenkomen om het college en de raad te adviseren over belangrijke thema's.
- ▶ Actief communiceren via e-mail, dorpskranten en andere toegankelijke kanalen over besluiten en voortgang.
- ▶ Maak gemeentelijke uitgaven en projectvoortgang eenvoudig inzichtelijk voor inwoners.
- ▶ Stel meetbare doelen voor elk project en rapporteer regelmatig over kosten en de resultaten.
- ▶ Beperk de hoeveelheid regels en beleid. Geef burgers, ondernemers en ambtenaren het vertrouwen om binnen de gestelde kaders zelf zinnige afwegingen te maken en accepteer dat daarbij ook weleens iets fout gaat.

Ons doel

Een deskundige, efficiënte en betrokken overheid die:

- ▶ Minder belemmeringen opwerpt voor burgers en ondernemers die iets (nieuws) willen realiseren.
- ▶ Dichter bij inwoners staat en hen serieus betreft bij besluitvorming.
- ▶ Minder afhankelijk is van externe partijen.
- ▶ Verantwoordelijk omgaat met belastinggeld.
- ▶ Vertrouwen herstelt en vertrouwen geeft.

Een toekomstbestendige gemeente bouw je samen!

In dit hoofdstuk staat de rol van de gemeente centraal bij drie thema's: Democratie en Participatie, Openbare orde en Veiligheid, en Asiel en Migratie. Deze onderwerpen raken direct aan de manier waarop we samenleven en bepalen het vertrouwen van inwoners in hun bestuur.

Burgers verwachten terecht dat hun gemeente niet alleen problemen oplost, maar ook een duidelijke visie heeft op de toekomst die aansluit bij de behoeften en zorgen van de samenleving. Vanuit die visie worden plannen gemaakt, belanghebbenden gehoord en besluiten genomen, met een begrijpelijke toelichting. Elk project moet bovendien een meetbaar doel hebben, een einddatum en een verantwoordelijke. Alleen door zichtbare voortgang en heldere communicatie wordt het vertrouwen in het openbaar bestuur hersteld.

De VVD richt zich op het creëren van een omgeving waarin inwoners zich veilig voelen in hun woon- en leefomgeving, waar maatschappelijke betrokkenheid actief wordt gestimuleerd en waar gelijke kansen bestaan om bij te dragen en deel te nemen. Dat vraagt om een gemeentebestuur dat verbindt en faciliteert: een bestuur dat initiatieven van inwoners en organisaties ondersteunt, samenwerking bevordert tussen burgers, maatschappelijke instellingen en het lokale bestuur, en zorgt voor open en duidelijke besluitvorming.

Een samenleving is nooit statisch, maar verandert voortdurend. Nieuwe uitdagingen zoals de opvang van asielzoekers, de druk op de sociale cohesie en de roep om meer inspraak vragen om een gemeente die meebeweegt. Waar beleid vroeger vaak van bovenaf werd opgelegd, groeit nu de behoefte aan samenwerking en participatie. Alleen als inwoners zich serieus genomen voelen, ontstaat draagvlak voor beleid en wordt verdeeldheid voorkomen.

De thema's in dit hoofdstuk laten zien hoe belangrijk het is om veiligheid, inclusiviteit en inspraak hand in hand te laten gaan. Zonder veiligheid is er geen vertrouwen, zonder inclusiviteit geen gelijkwaardige samenleving, en zonder inspraak geen democratische legitimiteit.

De VVD vindt dat vertrouwen de komende jaren alleen hersteld kan worden door zichtbaarheid, begrijpelijke communicatie en uitvoering die mensen kunnen volgen. Daarbij hoort een directe koppeling met de digitale ambities van de gemeente: Tynaarlo moet open, meetbaar en digitaal transparant werken, zodat inwoners altijd kunnen zien wat er gebeurt, wat het kost en wat het oplevert.

Een betrouwbare gemeente werkt zoals ze belooft: duidelijk, nuchter en resultaatgericht. Door inwoners actief te betrekken en elk project meetbaar te maken, kan Tynaarlo bouwen aan een samenleving waarin mensen zich gehoord, beschermd en gewaardeerd voelen.

2.1 Democratie en participatie

Anno 2025 leven we in een complexe samenleving met grote vraagstukken die om oplossingen vragen. Waar inwoners vroeger eens per vier jaar naar de stembus gingen en erop vertrouwden dat hun vertegenwoordigers het regelden, willen ze nu actief meedenken, weten wat er speelt en invloed hebben op besluiten. De VVD vindt dat de gemeente niet langer top-down maar bottom-up beleid moet vaststellen. Inloopavonden en inspraakrondes hebben pas waarde als ideeën ook écht worden meegenomen. Veel inwoners zijn betrokken en bereid hun denkkracht in te zetten – dat potentieel mag niet onbenut blijven.

De VVD wil participatie moderniseren en verbinden met digitalisering; Inwoners kunnen via digitale platforms en dorpsapps volgen welke plannen lopen, reacties delen en zien wat er met hun inbreng gebeurt. De gemeente kan daarnaast digitale burgerpanels en online enquêtes inzetten om signalen op te halen bij brede groepen inwoners. Bij complexe onderwerpen wil de VVD gebruikmaken van burgerberaden: gelote groepen inwoners die samen met experts beleidsvoorstellen ontwikkelen die vervolgens door de gemeenteraad worden opgevolgd. Digitale ondersteuning maakt deelname laagdrempelig, ook voor jongeren en mensen met minder tijd en mobiliteit.

Door traditionele en moderne participatiemethoden te combineren, kan elke burger, ongeacht achtergrond, zijn of haar ideeën en zorgen inbrengen en invloed uitoefenen op het beleid. We streven naar een gemeente waarin inwoners daadwerkelijk invloed hebben op beleidsbeslissingen. Participatie moet betekenisvol zijn, gestructureerd verlopen en tot tastbare resultaten leiden. Door burgers actief te betrekken, kunnen betere besluiten worden genomen, wordt draagvlak vergroot en ontstaat een samenleving waarin inwoners zich verantwoordelijk en betrokken voelen.

- ▶ Invoering van **burgerberaden** bij complexe beleidsvraagstukken, waarbij inwoners concrete voorstellen uitwerken voor de raad.
- ▶ Gebruik van **digitale platforms, dorpsapps, wijkessies en online peilingen** om inwoners continu te betrekken.
- ▶ Combinatie van **klassieke en moderne participatievormen** om iedereen – jong en oud – te bereiken.
- ▶ Participatie wordt altijd **betekenisvol en invloedrijk**, niet slechts symbolisch of decoratief.
- ▶ Participatie moet **invloedrijk en transparant** zijn: inwoners moeten kunnen volgen wat er met hun bijdrage gebeurt.
- ▶ Digitalisering wordt ingezet om **vertrouwen, inzicht en snelheid** in bestuur te vergroten.

2.2 Openbare orde en veiligheid

De VVD staat voor een gemeente waar inwoners zich vrij voelen om te wonen, te ondernemen en te genieten van het leven. Veiligheid is geen vanzelfsprekendheid, maar het resultaat van duidelijke keuzes en een stevige aanpak. Tynaarlo doet het goed – de leefbaarheid is hoog en het aantal incidenten laag, maar we zien ook serieuze uitdagingen.

Ondermijning en criminaliteit

Ondermijning is een sluipend gevaar dat we met kracht bestrijden. Drugslabs, zorgfraude en crimineel misbruik van ouderen, zoals pinpas- en WhatsApp-fraude, horen niet thuis in Tynaarlo. We investeren in bewustwording, zodat inwoners signalen herkennen en sneller melden. Integrale controles bij bedrijven worden geïntensiveerd, met speciale aandacht voor industrieterreinen zoals Vriezerbrug en Eelde, waar we geen vrijplaatsen voor criminaliteit dulden.

Veiligheid in de dorpen

In dorpen als Eelderwolde en Eelde-Paterswolde zien we een toename van inbraken en jeugdoverlast. In Eelderwolde bleek de afwezigheid van jeugdvoorzieningen een bron van verveling en risicogedrag. De VVD wil meer regie: preventieve activiteiten, nauwe samenwerking met scholen, verenigingen en ouders, en jongerenwerk dat zichtbaar aanwezig is. Buurtpreventieteam worden versterkt, cameratoezicht kan worden ingezet waar dat helpt, en de route Eelde–Eelderwolde–A7 wordt aangepakt als veiligheidszone: te hoge snelheden, lawaai-overlast en gevaar voor fietsers vragen om betere inrichting en handhaving.

Beleid en handhaving

Veiligheid vraagt om continu contact met politie, justitie en andere bevoegde gezagen, zodat handhaving uitvoerbaar blijft. Toezicht zonder handhaving is weinig effectief en ondermijnt het vertrouwen van inwoners in de overheid. De VVD kijkt beleidsmatig naar wat werkt in andere gemeenten: bestemmingsplannen inzetten om ongewenste activiteiten te weren, exploitatievergunningen via de APV mogelijk maken en – waar nodig – rioolwatermetingen gebruiken om drugsproductie of -gebruik op te sporen. Alcoholproblematiek, met name rond het Lentis-terrein, krijgt extra aandacht, net als de veiligheid rond Groningen Airport Eelde.

Preventie en weerbaarheid

We zetten ons in voor een veilige en leefbare gemeenschap door middel van gerichte voorlichting aan jongeren en ouders over drugs, alcohol en online veiligheid. Daarnaast voeren we campagnes tegen fraude en ondermijning, met speciale aandacht voor ouderen. We werken nauw samen met scholen, politie, woningcorporaties en zorginstellingen om vroegtijdige signalen van problemen te herkennen en aan te pakken. Indien nodig zetten we extra BOA's in en organiseren we integrale controles, ook achter de voordeur waar dat gepast is. Verder onderzoeken we de inzet van mobiele flitspalen om de verkeersveiligheid te verbeteren en plaatsen we CCTV op risicovolle locaties.

Onze inzet

De VVD kiest voor een Tynaarlo waar jongeren perspectief hebben, ondernemers vrij kunnen ondernemen en criminaliteit geen kans krijgt. Met strak beleid, nauwe samenwerking en duidelijke handhaving bouwen we aan vertrouwen. Vrijheid is pas echt vrijheid als je je veilig voelt.

2.3 Asiel en migratie

Het huidige beleidskader voor asielopvang in Tynaarlo, met kleinschalige en gespreide opvang, is een aanzienlijke verbetering ten opzichte van de eerdere woonvoorziening voor Asielzoekers-plan. De gemeente neemt hiermee verantwoordelijkheid voor de ontlasting van Ter Apel, terwijl ongeveer 40% van de Nederlandse gemeenten geen actie onderneemt. Tegelijkertijd is het beleid tot stand gekomen door respectvol overleg met inwoners, zonder dat er sprake was van conflicten tussen bewoners en het openbaar bestuur, zoals in andere gemeenten wel is gebeurd.

De VVD is altijd van mening geweest dat kleinschalige opvang de beste oplossing biedt, zeker voor kleinere plattelandsgemeenten. Kleinschaligheid bevordert de integratie, vermindert de belasting voor lokale dorpsbewoners en vergroot de acceptatie van opvanglocaties. Dit leidt tot planbare en duurzame oplossingen, waarbij woningen van hogere kwaliteit kunnen worden gebouwd in plaats van tijdelijke flexwoningen die over tien jaar afgeschreven zijn.

Volgens de VVD bestaat de ideale oplossing uit opvang conform de spreidingswet (250-300 vluchtelingen), verspreid over 4-5 locaties in de grotere kernen, met ieder een aantal tussen de 50 en 100 personen. Voor een efficiënte ondersteuning van deze centra stelt de VVD dat het COA ambulante of centrale teams inzet in plaats van een vast team per locatie. Deze afspraken dienen te worden vastgelegd in een convenant tussen gemeente en COA, zodat duidelijkheid en continuïteit gewaarborgd zijn.

- ▶ Handhaven van **kleinschalige, gespreide opvang** als standaardmodel.
- ▶ Opvang conform de **spreidingswet**, met 250-300 vluchtelingen verdeeld over **4-5 locaties** in de grotere kernen.
- ▶ **Maximaal 50-100 personen per locatie om acceptatie en integratie** te bevorderen.
- ▶ Voorkomen van tijdelijke flexwoningen en investeren in duurzame en kwalitatieve huisvesting.
- ▶ Efficiënte inzet van **ambulante of centrale COA-teams** voor ondersteuning van alle locaties.
- ▶ Vastleggen van afspraken over organisatie en begeleiding in een **convenant met het COA**.
- ▶ Continue **dialoog** en overleg met inwoners om **rust en draagvlak** te behouden.

3. Economie en innovatie

Wij geloven dat de stabiele groei van onze gemeentelijke economie en lokale innovatie leidt tot het duurzame behoud van hetgeen wat onze gemeente zo aantrekkelijk maakt. Dit gaat van toerisme, verjonging, werkgelegenheid en aantrekkelijke tot bruisende dorpskernen. De VVD Tynaarlo staat voor pragmatisme, duidelijkheid en eigenaarschap.

Waarom is dit nodig?

- ▶ Ondernemers ervaren onduidelijkheid en complexe procedures bij eigen aanvragen of beleidsbesluiten
- ▶ Er is onvoldoende langetermijnvisie om het ondernemend en innovatief vermogen van onze gemeente vergroten
- ▶ Dorpskernen verliezen hun verzorgende functies door het vertrek van lokale winkeliers.
- ▶ Wij zien met leegstand een kans om industrie en ondernemers vanuit omliggende gemeenten een aantrekkelijke vestigingsplaats te bieden

Onze speerpunten voor een goede lokale economie

- ▶ Vernieuwde bestuursmentaliteit: Wij staan voor een sterk economisch beleid, wat begint bij een duidelijke en toegankelijke aansturing.
- ▶ We willen een Wethouder voor Economie & Innovatie aanstellen
- ▶ We leggen eigenaarschap en verantwoordelijkheden bij lokale functionarissen. Duidelijke aanspreekpunten voor ondernemers en belanghebbenden.
- ▶ De VVD Tynaarlo wil middels ondernemersnetwerken de goede initiatieven van de verschillende dorpskernen aan elkaar verbinden. Dit om van elkaar te leren, elkaar verder te helpen en zo de gemeente Tynaarlo als geheel competitiever, economisch sterker en aantrekkelijker te maken.

Ons doel

Een duurzame en toekomstgerichte economie waarin:

- ▶ De gemeente zichtbaar, aanspreekbaar en betrouwbaar is voor ondernemers.
- ▶ Procedures snel en duidelijk verlopen, zodat ondernemers niet worden belemmerd maar juist gefaciliteerd.
- ▶ Ondernemers met vrijheid en eigenaarschap waarde kunnen creëren voor zichzelf én de gemeenschap.
- ▶ Dorpskernen bruisend en levendig blijven door het behoud en aantrekken van voorzieningen, winkels en initiatieven.
- ▶ Leegstaande panden en locaties worden benut als kansrijke vestigingsplaatsen voor nieuwe bedrijven en bedrijvigheid.
- ▶ Innovatie en vernieuwing de ruimte krijgen, bijvoorbeeld in samenwerking met onderwijs en kennisinstellingen.
- ▶ Lokale ondernemers via netwerken met elkaar verbonden zijn en elkaar versterken, zodat Tynaarlo als geheel competitiever en aantrekkelijker wordt.
- ▶ Er een langetermijnvisie is die zorgt voor stabiele groei, werkgelegenheid en een gezonde balans tussen economie, leefbaarheid en duurzaamheid.

Een sterke en duurzame lokale economie in Tynaarlo!

Een sterke en duurzame economie vormt de basis voor werkgelegenheid, innovatie en leefbaarheid in onze gemeente. De VVD Tynaarlo zet zich in voor een ondernemingsklimaat waarin vrijheid en verantwoordelijkheid centraal staan, en waarin ondernemers de ruimte krijgen om te groeien en te vernieuwen. We willen een bestuur dat niet remt, maar juist faciliteert; dat kiest voor langetermijnvisie en samenwerking met ondernemers, inwoners en organisaties. Met aandacht voor innovatie, samenwerking en bereikbaarheid bouwen we aan een toekomstbestendige economie waarin kansen voor iedereen worden verzilverd.

3.1 Economie en werkgelegenheid

De VVD staat voor vrijheid, verantwoordelijkheid en een kleinere overheid. Vrijheid om te ondernemen, kansen te zien en te verzilveren, en vrijheid om te proberen. Ondernemers zijn de motor van onze economie en dragen direct bij aan werkgelegenheid, leefbaarheid en de vitaliteit van onze dorpen. De gemeente Tynaarlo moet een omgeving zijn waar ondernemen wordt gestimuleerd en waar een gezond economisch klimaat bijdraagt aan een sterke samenleving.

Toch ervaren ondernemers in onze gemeente verschillende belemmeringen. Een grote regeldruk, bureaucratie en onduidelijkheid in aanspreekpunten leiden tot frustratie en vertraging in vergunningstrajecten en beleidsprocessen. Ook ontbreekt het vaak aan een duidelijke langetermijnvisie en een centraal aanspreekpunt vanuit de gemeente. Dorpskernen verliezen hun verzorgende functies door het vertrek van lokale ondernemers, terwijl leegstand kansen biedt die nu onvoldoende worden benut. Daarnaast staat de infrastructuur – van bereikbaarheid en parkeren tot goede nutsvoorzieningen – onder druk, wat het vestigingsklimaat schaadt.

Om onze economie toekomstbestendig te maken, is het noodzakelijk dat de gemeente kiest voor een andere bestuursmentaliteit: minder bureaucratie, meer daadkracht en een houding van “ja, mits” in plaats van “nee, tenzij”. Een concurrerend belastingklimaat moet behouden blijven en er moet een centrale wethouder komen die zich richt op Economie & Innovatie. Daarnaast moet de gemeente inzetten op ondernemersnetwerken, gedeelde faciliteiten zoals hubs en bedrijventerreinen, en het benutten van leegstand voor nieuwe bedrijvigheid. Ook innovatie, samenwerking en toeristische profilering zijn cruciale pijlers om de economische kracht van Tynaarlo te versterken.

De VVD ziet een gemeente waar ondernemerschap volop ruimte krijgt, waar regels ondernemers niet hinderen maar ondersteunen, en waar samenwerking tussen dorpskernen de economische basis versterkt. Innovatie en creativiteit worden gestimuleerd door competities en initiatieven die niet alleen de werkgelegenheid vergroten, maar ook bijdragen aan maatschappelijke vraagstukken. Met een vitale infrastructuur, goede voorzieningen en een actieve rol voor de gemeente ontstaat een klimaat waarin ondernemers kunnen bloeien, inwoners profiteren van werkgelegenheid en Tynaarlo aantrekkelijk blijft voor toeristen, starters en gevestigde bedrijven.

- ▶ Aanstellen van een **Wethouder Economie & Innovatie**.
- ▶ **Terugbrengen** van doorlooptijden van aanvragen.
- ▶ Meer mandaat en eigenaarschap bij lokale functionarissen als duidelijke aanspreekpunten voor ondernemers.
- ▶ **Verbinden van ondernemersnetwerken** tussen dorpskernen om initiatieven te delen en van elkaar te leren.
- ▶ Gezamenlijk optrekken om **als collectief te profiteren** van inkoop, profilering en nieuwe verkoopkanalen.
- ▶ Organiseren van **innovatiecompetities** die creatieve oplossingen en nieuwe bedrijvigheid stimuleren.
- ▶ Jaarlijkse **ondernemerscompetitie** om ondernemers die maatschappelijk of economisch bijdragen in het zonnetje te zetten.
- ▶ Faciliteren van **ondernemershubs** en gedeelde bedrijventerreinen om samenwerking en kruisbestuiving te bevorderen.
- ▶ Verbeteren van winkelcentra en het **faciliteren van optimale openingstijden**.
- ▶ **Investeren in vitale infrastructuur**: behoud van frequente buslijnen, voldoende parkeergelegenheid en betrouwbare nutsvoorzieningen.
- ▶ **Sterkere profilering** van Tynaarlo als aantrekkelijke gemeente voor toerisme.

3.2 Financiën en belastingen

De VVD Tynaarlo staat voor een toekomstbestendige gemeente waar ondernemers floreren, inwoners zorgeloos kunnen leven en de overheidsfinanciën gezond zijn. Ondanks de uitdagingen van de 'ravijnjaren' – met financiële krapte door stijgende kosten en beperkte rijksbijdragen – staan de financiën van Tynaarlo er goed voor. Voor de komende raadsperiode willen we deze basis verstevigen: goed oppassen met elke euro, investeren in wat groei oplevert en het economische klimaat versterken. Belastingen houden we gelijk of laten we maximaal meegroeien met de inflatie. Zo maken we Tynaarlo aantrekkelijk voor wonen, werken en ondernemen.

De basis verstevigen: Financiële gezondheid na de ravijnjaren

De ravijnjaren, met hoge inflatie, een energiecrisis en onvoorspelbare rijksuitkeringen, hebben veel gemeenten financieel onder druk gezet. Tynaarlo heeft deze periode doorstaan met een sluitende begroting en gezonde reserves, zoals blijkt uit de Programmabegroting 2025. Toch hebben we ook gezien waar het misging. De oorspronkelijke plannen voor de verbouwing van het gemeentehuis, begroot op € 22 miljoen, bleken na kritische analyse door alerte inwoners voor ongeveer een derde van dat bedrag uitvoerbaar. Ook het accommodatiebeleid, waaraan vele verenigingen enthousiast meegewerkt hebben, moet met een realistisch budget gerealiseerd worden, waarbij duidelijk is welke financiële risico's de gemeente, maar vooral ook het verenigingsleven zelf loopt. Bij voorkeur wordt gebruik gemaakt van bestaande bebouwing i.p.v. dure nieuwbouw. Ook de toekomstige bedrijfsvoering moet onderdeel van het plan worden. De VVD wil Tynaarlo's financiën robuuster maken, zodat we minder afhankelijk worden van rijksbijdragen en voorbereid zijn op toekomstige uitdagingen, zoals mogelijke krimp in het gemeentefonds na 2025.

- ▶ **Transparante begrotingen:** Een heldere planning- en controlcyclus met tussentijdse rapportages, zodat inwoners en raad exact weten waar belastinggeld naartoe gaat. Grote projecten, zoals een gemeentehuis verbouwing, toetsen we vooraf op betaalbaarheid en nut, met inspraak van inwoners om miskleunen zoals de oorspronkelijke € 22 miljoen-plannen te voorkomen.
- ▶ **Efficiënt beheer:** Kosten besparen door digitalisering, slimme inkoop en het schrappen van overbodige subsidies. We evalueren accommodatie plannen kritisch om te voorkomen dat we investeren in prestigeprojecten zonder draagvlak, zoals risicovolle cultuurhuizen.
- ▶ **Sterke reserves:** Een buffer van minimaal 10% van de jaarbegroting voor onverwachte tegenvallers, zoals kosten voor klimaatadaptatie of demografische veranderingen in onze groene regio tussen Assen en Groningen.

Investeren in groei: Van onderhoud naar rendement

Financiën zijn een middel om Tynaarlo vooruit te helpen, geen doel op zich. De VVD wil af van voorzichtige onderhoudspolitiek en inzetten op investeringen die economische groei stimuleren. We leren van eerdere fouten: geen kostbare cultuurhuizen zonder bewezen vraag, maar slimme investeringen die banen en welvaart opleveren. Elke euro moet rendement opleveren in welvaart voor onze inwoners.

- ▶ **Economisch klimaat versterken:** Tynaarlo's ligging nabij Groningen en Assen is ideaal voor ondernemers. We investeren in bedrijfsterreinen in Eelde en Zuidlaren en snelle digitale infrastructuur voor start-ups, zoals beschreven in de paragraaf 'Ondernemersklimaat' van ons programma. Doel: 5% meer werkgelegenheid in vier jaar, met focus op duurzame sectoren zoals agritech en recreatie.
- ▶ **Investeringen met rendement:** Gerichte projecten die zichzelf terugverdienen, zoals energiebesparende renovaties van openbare gebouwen (met rijkssubsidies) en fietspaden die toerisme stimuleren. We richten een fonds van € 2 miljoen op voor MKB-innovatie en export, dat direct banen oplevert, in plaats van geld te steken in projecten met onzeker rendement zoals het accommodatiebeleid.
- ▶ **Duurzame groei:** Investeren in klimaatadaptatie, zoals waterbeheer in veenweidegebieden, maar alleen als het economisch nut heeft, zoals het aantrekken van groene investeerders. We benutten Tynaarlo's groene identiteit als 'recreatieve schakel' tussen steden voor toerisme en lokale banen.

Belastingen: Voorspelbaar en eerlijk, geen last voor ondernemers en gezinnen

De VVD gelooft in lage lasten en hoge vrijheden. Belastingen zijn nodig voor goede voorzieningen, maar mogen geen rem zijn op initiatief. Vanuit de oppositie hebben we het college bekritiseerd bij onnodige lastenverhogingen en gepleit voor stabiliteit. Voor 2026-2030 houden we vast aan ons principe: belastingen gelijk houden of maximaal laten meegroeien met de inflatie (max. 2-3% per jaar, afhankelijk van het CBS-cijfer). Geen verrassingen, geen verhogingen om tekorten te dichten.

- ▶ **Stabiele lokale heffingen:** Onroerendezaakbelasting (OZB) en afval- en rioolheffingen niet boven inflatie verhogen. Voor ondernemers in het buitengebied kortingen op precariobelasting bij duurzame investeringen.
- ▶ **Eerlijke kwijtschelding:** Uitbreiding van het crisisfonds voor kwetsbare huishoudens, gekoppeld aan budgetcoaching via 'Eerste Hulp Bij Geldzaken'. We vragen een tegenprestatie, zoals deelname aan werk of schuldsanering.
- ▶ **Stimulerend belastingklimaat:** De VVD staat voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat waar ondernemers en gezinnen niet worden belast met onnodige kosten. We introduceren een startersaftrek voor nieuwe bedrijven in Tynaarlo, zoals een korting van 50% op de OZB in het eerste jaar, om innovatie en werkgelegenheid te stimuleren, zoals verder uitgewerkt in de paragraaf 'Ondernemersklimaat' van ons programma.

3.3 Groningen Airport Eelde

Voor de VVD Tynaarlo is Groningen Airport Eelde een belangrijke voorziening in onze regio. Het vliegveld draagt bij aan de bereikbaarheid en de werkgelegenheid, en vervult daarnaast een cruciale rol voor de medische wereld, bijvoorbeeld bij vluchten van het Mobiel Medisch Team (MMT) en bij donortransporten. Tegelijkertijd is de financiële situatie van het vliegveld al jaren kwetsbaar, terwijl de luchtvaartsector als geheel onder druk staat door veranderend reisgedrag en klimaatdoelen. Dit vraagt om een realistische en toekomstgerichte aanpak.

De VVD ziet kansen om Groningen Airport Eelde verder te ontwikkelen tot een veelzijdige locatie die nauw aansluit bij de behoeften van de regio. Het terrein kan breder worden benut dan alleen voor luchtvaart. Zo liggen er mogelijkheden voor opleidingsfaciliteiten, innovatieve bedrijvigheid en samenwerking tussen onderwijs en de luchtvaartsector. Daarnaast kan de luchthaven aantrekkelijker worden voor bedrijven die zich richten op innovatie en verduurzaming, zoals projecten rond elektrische vliegtuigen, waterstoftechnologie, biotechnologie en duurzame brandstoffen.

De luchthaven kan uitgroeien tot een economische motor voor Noord-Nederland, waarbij luchtvaart en innovatieve bedrijvigheid hand in hand gaan. Met de ontwikkeling van een Pharmapark, waarin laboratoria en kleinschalige productie binnen de “bonded-zone” ruimte krijgen, ontstaan nieuwe mogelijkheden. Bedrijven kunnen hier profiteren door het verleggen van belastingen (middels locatiegebonden BTW-entrepots), wat Noord-Nederland nog aantrekkelijker maakt als internationale vestigingsplaats voor de pharma- en medtechsector. Dit levert niet alleen meer vliegbewegingen op (zowel voor transport als zakelijk verkeer), maar ook extra inkomsten uit huur en groei van bedrijvigheid. Zo wordt de economische basis van het vliegveld versterkt en neemt de afhankelijkheid van uitsluitend commerciële vluchten af.

- ▶ Groningen Airport Eelde blijft een strategische voorziening voor bereikbaarheid, werkgelegenheid en medische vluchten.
- ▶ Het vliegveld moet zich ontwikkelen tot een veelzijdige locatie, met ruimte voor onderwijs en innovatieve bedrijvigheid.
- ▶ We stimuleren duurzame luchtvaartinnovaties, zoals elektrische vliegtuigen, waterstoftechnologie, biotechnologie en duurzame brandstoffen.
- ▶ We maken de realisatie van een Pharmapark op het luchthaventerrein met laboratoria en kleinschalige productie binnen de bonded-zone mogelijk.
- ▶ We positioneren Noord-Nederland als internationale speler op het gebied van Active Pharmaceutical Ingredients (API) en medtech.
- ▶ We vergroten de economische meerwaarde van het vliegveld door extra vliegbewegingen (transport en zakelijk verkeer) en aanvullende inkomsten uit bedrijvigheid.
- ▶ We verminderen de afhankelijkheid van commerciële passagiersvluchten door bredere benutting van het luchthaventerrein.

3.4 Energietransitie

De gemeente Tynaarlo zet zich actief in voor CO₂-reductie en een energieneutrale toekomst, in lijn met de doelstellingen van het Parijs Akkoord. Dit vraagt om verduurzaming van woningen, gebouwen en mobiliteit, maar brengt ook uitdagingen met zich mee zoals capaciteitsproblemen op het elektriciteitsnet en de noodzaak tot regelmatige actualisatie van beleidskaders.

De gemeente richt zich bij de energietransitie op het stimuleren van lokale initiatieven en samenwerking, neemt zelf het voortouw als voorbeeld in duurzame ontwikkeling en zet sterk in op kennisdeling om bewustwording en expertise in de samenleving te vergroten. Deze ambities zijn vastgelegd in de omgevingsvisie en nader uitgewerkt in het Programma Duurzaamheid (2020), dat aansluit bij het landelijke beleid en ruimte biedt voor verdere innovatie en maatwerk. De weg naar een duurzame energievoorziening vraagt om aardgasvrije dorpen, klimaatadaptatie, fossielvrije mobiliteit en lokale energieopwekking. Binnen de warmtetransitie neemt de gemeente een faciliterende en informerende rol aan, waarbij een routekaart richting geeft aan de uitvoering. Lopende projecten, zoals huizenisolatie (maatregel 29, Nij Begun), het uitvoeringsplan De Fledders en ondersteuning van bewonersinitiatieven met warmtescans, energiecoaching en isolatiesubsidies, dragen hier concreet aan bij.

- ▶ De verduurzaming van gemeentelijke gebouwen en het wagenpark blijft een belangrijk speerpunt. Daarmee laat de gemeente zien dat zij zelf het goede voorbeeld geeft en verantwoordelijkheid neemt in de energietransitie. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan de versnelling van isolatie, elektrificatie en lokale energieopwekking, zodat zowel inwoners als bedrijven hun bijdrage kunnen leveren aan een duurzame toekomst.
- ▶ Beleidskaders en uitvoeringsplannen moeten regelmatig worden geactualiseerd om optimaal te blijven aansluiten bij de nieuwste ontwikkelingen. Daarbij vormt de capaciteitsbeperking van het elektriciteitsnet een grote uitdaging. De gemeente wil samen met partners zoeken naar oplossingen om deze belemmering tijdig weg te nemen.
- ▶ Ook wordt ingezet op kostenoptimalisatie bij de verduurzaming van gemeentelijke gebouwen en voertuigen, zodat publieke middelen efficiënt worden besteed. Het versterken van kennis en expertise binnen de gemeentelijke organisatie draagt bovendien bij aan betere, doelgerichte en kosteneffectieve besluitvorming.
- ▶ Een andere prioriteit is de uitbreiding en versnelling van uitvoeringsprojecten. Alleen door meer projecten op te starten en bestaande trajecten te intensiveren, kunnen de doelstellingen op tijd worden gerealiseerd.
- ▶ Tot slot zet de VVD zich in voor een praktische en haalbare energietransitie. Daarbij staat niet alleen ambitie centraal, maar ook de uitvoerbaarheid. Het verbeteren van monitoring en evaluatie van lopende projecten is hierbij essentieel, zodat ervaringen kunnen worden benut en resultaten meetbaar blijven.

4. Zorg en maatschappij

Wij geloven in een samenleving waarin zorg en betrokkenheid hand in hand gaan. Iedereen verdient een waardige oude dag, met de mogelijkheid om zelfstandig te wonen, de juiste zorg te ontvangen en verbonden te blijven met de gemeenschap. In een vergrijzende maatschappij is het belangrijk dat we ouderen niet zien als een last, maar als waardevolle deelnemers die onze samenleving verrijken. Dat vraagt om keuzes die solidariteit, vrijheid en zorgzaamheid met elkaar in balans brengen.

Waarom is dit nodig?

- ▶ Onze gemeente loopt in Drenthe voorop in de vergrijzingsgolf: het aantal 85-plussers stijgt de komende 10-15 jaar met 80%.
- ▶ Het aantal beschikbare mantelzorgers daalt in dezelfde periode naar verwachting met 50%.
- ▶ Zorgverleners geven aan dat de vraag nu al groter is dan het aanbod.
- ▶ Landelijke beperkingen, zoals het maximum van 130.000 WLZ-plekken, maken een plek in een verpleeghuis allerminst vanzelfsprekend.
- ▶ De huidige versnippering van zorgaanbieders leidt tot veel reistijd en inefficiënt gebruik van personeel.
- ▶ Ouderen willen het liefst zelfstandig blijven wonen, maar wel met zorg en ondersteuning binnen handbereik.

Onze speerpunten voor goede zorg

- ▶ Forse uitbreiding van innovatieve woonvormen, ook buiten bestaande nieuwbouwlocaties.
- ▶ Compacte, gemengde woonclusters van circa 50 appartementen aan de rand van dorpskernen.
- ▶ Mix van koop- en huurwoningen, gericht op zelfstandig wonen, en samenleven.
- ▶ Regionale samenwerking tussen zorgaanbieders om reistijd te beperken.
- ▶ De gemeente neemt een actieve en sturende rol in bij het opstellen van beleid en het stimuleren van samenwerking.
- ▶ Geclusterde huisvesting gebruiken om zorg sneller, efficiënter en beter te organiseren.
- ▶ Passende ondersteuning om zware zorg uit te stellen of te voorkomen.
- ▶ Zorg dichtbij om sneller te kunnen ingrijpen bij toenemende hulpbehoefte.
- ▶ Verhuizing naar passende woonvormen stimuleert doorstroming: gezinswoningen komen vrij voor jonge gezinnen.

Ons doel

Een samenleving waarin:

- ▶ Ouderen comfortabel, zelfstandig en ondersteund kunnen wonen, met zorg en voorzieningen dichtbij.
- ▶ Ouderen zich veilig, gezien en gewaardeerd voelen en actief onderdeel blijven van de gemeenschap.
- ▶ Zorgverleners hun werk efficiënt en met voldoening kunnen doen, dankzij slimme en nabije organisatie van zorg.
- ▶ Passende ouderenhuisvesting bijdraagt aan doorstroming: gezinswoningen komen vrij voor jonge gezinnen en starters krijgen meer kansen.
- ▶ Dorpen en wijken levendig en sociaal in balans blijven, doordat jong en oud naast elkaar kunnen wonen.
- ▶ Zorg en wonen hand in hand gaan, met oog voor kwaliteit van leven, sociale samenhang en toekomstbestendigheid.
- ▶ Iedereen met vertrouwen kan uitzien naar een waardige oude dag in Tynaarlo.

Een samenleving waarin iedereen mee kan doen

In het hoofdstuk 'Zorg en maatschappij' laat de VVD zien hoe we zorgen voor een samenleving waarin mensen zoveel mogelijk zelf de regie houden, maar waar niemand buiten de boot valt. We investeren in een sterk sociaal domein dat helpt waar het echt nodig is, in onderwijs dat talenten ontwikkelt en kansen vergroot, en in ouderenzorg die comfort en zelfstandigheid combineert met goede ondersteuning. Zo bouwen we aan een Nederland waarin mensen voor zichzelf kunnen zorgen, en we samen klaarstaan voor wie tijdelijk een steuntje in de rug nodig heeft.

4.1 Sociaal domein

De VVD staat voor een samenleving waarin vrijheid en verantwoordelijkheid hand in hand gaan. Voorzieningen in het sociaal domein zijn waardevol, maar mogen nooit leiden tot vanzelfsprekendheid of afhankelijkheid. Ondersteuning moet tijdelijk zijn en altijd gericht op het versterken van eigen kracht. Onze lijn is helder: eigen kracht = eigen regie = zelfredzaamheid.

Net als in veel andere gemeenten staat het sociaal domein onder druk. Jarenlange kostenstijgingen en landelijke taakverschuivingen hebben geleid tot structurele tekorten. Tot nu toe is dit vooral opgevangen door onze reserves aan te spreken of te bezuinigen op andere domeinen – maar dat beperkt onze slagkracht en tast het voorzieningenniveau aan. Bovendien zullen onze inkomsten de komende jaren dalen door de nieuwe verdeling van het gemeentefonds én minder opbrengsten uit grondverkoop. Dat vraagt om scherpe keuzes en een andere manier van werken: meer investeren in zelfredzaamheid en eigen regie, minder automatische afhankelijkheid van gemeentelijke voorzieningen. Voor ons is helder: inwoners die rondkomen van een minimum moeten op onze steun kunnen rekenen. Daarnaast zien we dat het huidige landelijke beleid maakt dat mensen die hun hulp voorheen zelf betaalden, nu aanspraak kunnen maken op gemeentelijke voorzieningen. Dat drijft de kosten op en vergroot de afhankelijkheid van overheidshulp. Wij kiezen voor een benadering waarin ondersteuning tijdelijk is, gericht op herstel van eigen kracht en waarin het sociale netwerk en de samenleving een actieve rol spelen. Een zorgprofessional is er om iemand op weg te helpen – niet om het stuur over te nemen.

Het sociaal domein moet terug naar de kern: een vangnet voor wie het echt nodig heeft, maar nooit een hangmat. Inwoners worden gestimuleerd hun eigen verantwoordelijkheid te nemen, ouders blijven verantwoordelijk voor hun kinderen, werk gaat altijd boven een uitkering, en verduurzaming moet ook bereikbaar zijn voor lage inkomens – maar met eigen regie. Door te investeren in preventie, resultaatgericht werken en leefbaarheid die door inwoners zelf wordt vormgegeven, bouwen we aan een samenleving die sterker, zelfstandiger en vrijer is.

Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)

De Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) is ingevoerd om mensen te helpen zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen en functioneren. Het gaat daarbij om huishoudelijke hulp, hulpmiddelen of begeleiding die inwoners ondersteunen in hun dagelijks leven. De basisgedachte is dat mensen, met de juiste hulp, grip houden op hun eigen leven en zo min mogelijk afhankelijk hoeven te zijn van zware zorg.

De afgelopen jaren is echter een verschuiving zichtbaar: steeds meer inwoners zien de WMO als een vanzelfsprekend recht in plaats van een hulpmiddel. Waar families, burens en verenigingen vroeger een groter aandeel hadden in de ondersteuning, wordt tegenwoordig sneller professionele hulp ingeschakeld. Dit leidt niet alleen tot oplopende kosten, maar ook tot een systeem waarin inwoners minder gestimuleerd worden hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. Daarbij dreigt de omgeving van de zorgvrager steeds minder betrokken te raken, terwijl juist die betrokkenheid vaak de sleutel vormt voor structurele oplossingen en duurzame zorg.

De WMO moet inwoners ondersteunen en hen helpen om de eigen regie terug te krijgen. Hulp is er om een duwtje in de rug te geven, niet om structureel het probleem over te nemen. Het vraagt om een nieuwe balans tussen wat inwoners en hun netwerk zelf kunnen bijdragen en wat de overheid faciliteert. Zo wordt de kracht van de gemeenschap benut, en blijft het stelsel ook financieel houdbaar. De WMO moet gericht zijn op het versterken van zelfredzaamheid en gemeenschapszin. Professionals spelen daarbij een belangrijke rol: zij ondersteunen, signaleren en stimuleren, maar nemen de verantwoordelijkheid niet over. Daarnaast moet de WMO sterker ingezet worden op preventie en vroegsignalering. Door problemen tijdig te herkennen en licht te ondersteunen, kan vaak worden voorkomen dat zwaardere en duurder zorg nodig is. Voorzieningen horen daarbij nadrukkelijk een vangnet te zijn voor inwoners die écht niet op eigen kracht of met hulp van hun omgeving verder kunnen.

- ▶ **Eigen regie centraal:** ondersteuning moet tijdelijk zijn en gericht op het herstellen van de zelfstandigheid van inwoners.
- ▶ **Rol van professionals:** professionals zijn passanten; zij bieden begeleiding en ondersteuning, maar nemen de verantwoordelijkheid niet structureel over.
- ▶ **Preventie en vroegsignalering:** meer nadruk op preventieve maatregelen en het vroeg signaleren van problemen om zwaardere zorg te voorkomen.
- ▶ **Vangnetfunctie:** de WMO is er voor wie het écht nodig heeft, en moet niet worden gezien als een vanzelfsprekend recht voor iedereen.
- ▶ **Betrokken omgeving:** families, burens en maatschappelijke organisaties moeten nadrukkelijker worden betrokken, omdat in de directe omgeving vaak de meest duurzame oplossingen liggen.

Jeugdzorg

De jeugdzorg is bedoeld om kinderen en jongeren die vastlopen de juiste hulp en begeleiding te bieden, zodat zij zich veilig en gezond kunnen ontwikkelen. In de praktijk kampt de sector echter met hoge kosten, lange wachtlijsten en een groeiende instroom van jongeren. Daarmee komt de kwaliteit en beschikbaarheid van zorg onder druk te staan.

Een belangrijke oorzaak van de huidige druk is dat hulp te vaak en te snel wordt ingezet. Ook bij lichte opvoedproblemen wordt jeugdzorg ingeschakeld, terwijl deze in veel gevallen door ouders, met laagdrempelige ondersteuning, zelf kunnen worden opgelost. De manier van indiceren – vaak op naam van het kind – versterkt dit probleem: ouders worden te vaak buitenspel gezet, terwijl zij primair verantwoordelijk blijven voor de opvoeding. Het gevolg is dat de capaciteit van de jeugdzorg overbelast en versnipperd raakt, de kosten oplopen en die jongeren die onder zware, complexe problematiek lijden niet de tijdige hulp krijgen die zij wél hard nodig hebben.

Wij vinden dat de jeugdzorg terug moet naar de kern: gezinnen ondersteunen waar dat echt nodig is, met de focus op de verantwoordelijkheid van ouders. Hulp moet zoveel mogelijk gericht zijn op het versterken van de opvoedkracht van gezinnen, niet op het vervangen daarvan. Daarbij hoort ook dat preventie en vroegtijdige, laagdrempelige ondersteuning dichtbij georganiseerd worden, zodat problemen tijdig kunnen worden aangepakt zonder dat kinderen direct in een formeel zorgtraject belanden. Een gezonde samenleving vraagt om sterke gezinnen. Indicaties zouden daarom vaker op het hele gezin moeten worden afgegeven, in plaats van uitsluitend op het kind. Niet elk opvoedprobleem is een jeugdzorgvraag. Professionals moeten ouders vooral helpen om hun rol zelf weer met vertrouwen op te pakken. Zo blijft de jeugdzorg beschikbaar voor de kinderen en jongeren die het écht nodig hebben.

- ▶ **Gezinsgericht indiceren:** waar mogelijk moeten indicaties worden afgegeven op het gezin, niet alleen op het kind.
- ▶ **Ouders primair verantwoordelijk:** gezinshulp in plaats van jeugdhulp; ouders blijven verantwoordelijk, hulp ondersteunt hen.
- ▶ **Preventie en nabijheid:** meer aandacht voor preventie en laagdrempelige ondersteuning dichtbij gezinnen, met minder bureaucratie.
- ▶ **Normaliseren:** niet elk opvoedprobleem vraagt om jeugdzorg; waar mogelijk moeten gezinnen gestimuleerd worden zelf oplossingen te vinden.
- ▶ **Versterken in plaats van overnemen:** professionals moeten ouders versterken en ondersteunen, niet de opvoeding uit handen nemen.

Participatiewet

Met de Participatiewet werd de ambitie uitgesproken dat iedereen die kan werken, ook aan het werk moet. In de praktijk blijkt dit lastig. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt vinden vaak moeilijk aansluiting bij reguliere werkgevers. Tegelijkertijd willen veel bedrijven wel een bijdrage leveren, maar worden zij onvoldoende gefaciliteerd of gekoppeld aan de juiste kandidaten. Bovendien wordt er te veel uitgegaan van vrijwilligerswerk of mantelzorg als vervanging voor betaald werk. Dat leidt tot scheefgroei: mensen die zouden kunnen werken, blijven te lang in een uitkering, terwijl werkgevers juist vacatures onvervuld laten.

- ▶ Een uitkering is een tijdelijk vangnet, nooit een blijvende oplossing.
- ▶ Gemeenten moeten proactief samenwerken met bedrijven om duurzame banen te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- ▶ Meer nadruk op werkgelegenheid in sectoren als groenvoorziening, circulaire economie en ondersteunende zorg.
- ▶ Vrijwilligerswerk mag nooit de plaats innemen van betaald werk.
- ▶ De gemeente moet zelf het goede voorbeeld geven door banen in de eigen organisatie beschikbaar te stellen voor mensen uit de bijstand.

Energiearmoede

De energietransitie is noodzakelijk voor een duurzame toekomst, maar de kosten raken huishoudens ongelijk. Voor mensen met lage inkomens leidt dit vaak tot energiearmoede: een te groot deel van hun inkomen gaat op aan energiekosten, terwijl er geen geld is voor isolatie of verduurzaming. Ook huishoudens die onder bewindvoering staan hebben geen directe invloed hebben op hun uitgaven, en missen dan de prikkel om zuinig te doen met energie.

- ▶ De gemeente investeert in kleine, slimme maatregelen zoals LED-verlichting, isolatiemateriaal en energiecoaches, en ondersteunt de bestaande wijkteams energie.
- ▶ Verantwoordelijkheid voor energieverbruik ligt bij inwoners zelf; de gemeente faciliteert.
- ▶ Beleid moet zich vooral richten op de kwetsbare huishoudens die nu buiten de boot vallen, zodat ook zij mee kunnen doen aan de energietransitie.

Resultaatgerichte financiering en transparantie

Het sociaal domein is één van de grootste uitgavenposten van gemeenten, toch ontbreekt vaak inzicht in de effectiviteit van de besteding. Gemeenten kopen zorg en ondersteuning in op basis van inzet, niet op basis van resultaat. Dat betekent dat aanbieders volledig betaald worden, ook als trajecten weinig effect hebben. Bovendien ontbreekt monitoring: de gemeente weet vaak niet precies waar problemen zich voordoen of welke aanpak succesvol is.

- ▶ **Resultaatgericht inkopen:** wij streven ernaar om onderzoek te verrichten naar een doelmatige manier van inkopen.
- ▶ **Open data en monitoring:** invoeren om inzicht te krijgen in de effectiviteit van hulp en de verspreiding van problemen.
- ▶ **Elke euro belastinggeld moet resultaat opleveren:** geen blanco cheques, maar duidelijke prestatieafspraken.

Preventie en Leefbaarheid

Veel problemen in het sociaal domein zijn te voorkomen door vroegtijdig te investeren in leefbaarheid en preventie. Toch worden initiatieven zoals het Lokaal Preventie Akkoord te vaak ingevuld als tijdelijke acties zonder structurele opvolging. Een praatmoment bij een koffiekar is geen oplossing voor diepere problemen zoals eenzaamheid, psychische klachten of verslaving. Inwoners ervaren vaak een drempel om over deze thema's te spreken, waardoor leed verborgen blijft. Juist door inwoners bij elkaar te brengen en lotgenotencontact te stimuleren, kan het stigma doorbroken worden en ontstaat ruimte voor herstel.

- ▶ Dorpsbudgetten invoeren waarmee inwoners zelf prioriteiten voor hun leefomgeving kunnen bepalen.
- ▶ Thema-aanpak met extra aandacht voor psychische problemen, eenzaamheid, pesten of verslaving.
- ▶ Lotgenotencontact en ervaringsdeskundigen structureel inzetten om problemen bespreekbaar te maken.
- ▶ Gemeente moet faciliteren en ondersteunen, maar inwoners moeten zelf beslissen hoe middelen worden ingezet.

Schuldhulp

Schulden vormen een nationaal probleem. Elk jaar geven we in Nederland zo'n 17 miljard euro uit aan de aanpak van schulden en de gevolgen daarvan, terwijl de oorspronkelijke schuld "slechts" 3 miljard bedraagt. Dat staat totaal niet in verhouding. Wie een rekening niet kan betalen, belandt vaak in de schuldenindustrie: een systeem dat mensen dikwijls verder in de problemen helpt, in plaats van eruit. Schulden leiden tot stress, gezondheidsproblemen, en doen een groot beroep op voorzieningen als de WMO, jeugdzorg en de ggz. Daarnaast zorgt het voor uitval op werk en school. De VVD vindt dat dit anders moet en wij zien een bewezen oplossing: de Arnhemse aanpak. Daar worden schulden actief 'opgekocht', krijgen inwoners direct rust en lucht, en worden ze intensief begeleid naar een structureel schuldenvrije toekomst. Geen eindeloze bureaucratie, maar een snelle en praktische aanpak die mensen perspectief geeft én de gemeente grip op de situatie. Deze methode verlaagt uiteindelijk maatschappelijke kosten en maakt schuldhelpverlening effectiever.

We willen voorkomen waar dat kan en oplossen waar dat nodig is. Mensen moeten zo veel mogelijk zelf regie houden, maar de gemeente moet ingrijpen als iemand vastloopt. Door de Arnhemse aanpak ook in onze gemeente in te voeren, geven we inwoners lucht, en de kans om echt opnieuw te beginnen.

- ▶ **Implementatie Arnhemse aanpak:** schulden afkopen en inwoners direct perspectief bieden, met intensieve begeleiding.
- ▶ **Vroegsignalering versterken:** schulden sneller herkennen via samenwerking met woningcorporaties, zorgverzekeraars en energiebedrijven.
- ▶ **Minder bureaucratie:** eenvoudige aanvraagprocedures, één loket en duidelijke communicatie.
- ▶ **Eigen verantwoordelijkheid stimuleren:** inwoners actief begeleiden richting werk of opleiding om duurzaam uit de schulden te blijven.
- ▶ **Gelijke kwaliteit:** basisvoorzieningen voor schuldhelpverlening overal op hetzelfde niveau.
- ▶ **Financiering en transparantie:** structureel budget vrijmaken voor deze aanpak, gekoppeld aan meetbare resultaten.
- ▶ **Experimenteren en opschalen:** bewezen succesvolle pilots toepassen, zonder jarenlange vertraging.

4.2 Ouderenzorg

Net als iedereen willen wij de beste zorg voor onze ouderen. Helaas blijkt uit onderzoek dat onze gemeente in Drenthe voorop loopt in de vergrijzingsgolf. Het aantal ouderen stijgt razendsnel. Zo zal het aantal 85-plussers in de komende 10 tot 15 jaar met maar liefst 80% toenemen, terwijl het aantal beschikbare mantelzorgers naar verwachting met 50% afneemt. We ontkomen er dus niet aan om de zorg aanmerkelijk efficiënter in te richten. Uit gesprekken met zorgverleners uit de regio blijkt dat zij nu al steeds meer moeite hebben om de groeiende zorgvraag bij te benen – simpelweg omdat de vraag het aanbod overstijgt. Tegelijkertijd zijn er landelijke wettelijke beperkingen, zoals het maximumaantal van 130.000 WLZ-plekken, waardoor het allerminst vanzelfsprekend is dat iemand recht heeft op een plek in een verpleeghuis.

De VVD pleit voor een forse uitbreiding van passende woonvormen voor ouderen, buiten huidige nieuwbouwlocaties om. Niet alleen traditionele verpleeghuisplekken, maar juist innovatieve en toekomstbestendige woonvormen zoals woongemeenschappen: compacte, gemengde woonclusters aan de randen van dorpskernen, waar ouderen zelfstandig kunnen blijven wonen, mét ondersteuning en zorg dichtbij. Dergelijke complexen bestaan vaak uit ongeveer 50 appartementen waarbij er een mix is tussen koop en huur. Het draait hierbij niet alleen om wonen, maar ook om samenleven en elkaar ondersteunen.

Het is inefficiënt dat we momenteel met zorgaanbieders werken die ieder hun eigen zorgverleners door de hele gemeente laten reizen. Een meer regionale organisatie van deze zorgverleners zou aanzienlijk efficiënter zijn. Dit zou het verlies aan reistijd sterk verminderen en de inzet van personeel optimaliseren. De gemeente zou hierin een actieve, sturende rol moeten nemen door gericht beleid te formuleren en samenwerking tussen aanbieders te stimuleren. Daarnaast biedt de geclusterde huisvesting van ouderen een belangrijke kans om de zorg efficiënter te organiseren. Doordat zorgbehoevenden dicht bij elkaar wonen, is er minder reistijd nodig en kan er sneller en adequater op de zorgvraag worden ingespeeld.

- ▶ **Meer passende woonvormen voor ouderen – ook buiten bestaande bouwlocaties.** De VVD wil ruimte geven aan innovatieve woonvormen voor ouderen, zoals kleinschalige woongemeenschappen aan de randen van dorpen. Zelfstandig wonen met zorg en ondersteuning in de buurt, passend bij de wensen van deze tijd.
- ▶ **Gemeente moet sturen op regionale samenwerking tussen zorgaanbieders.** Geen zorgaanbieders die langs elkaar heen werken, maar één efficiënte aanpak. Minder reistijd, meer handen aan het bed. De gemeente moet dit actief coördineren.
- ▶ **Geclusterde huisvesting van ouderen als slimme zorgoplossing.** Door ouderen dicht bij elkaar te laten wonen, kunnen zorgverleners efficiënter werken. Dat is goed voor de zorg én voor de kosten.

- ▶ **Zorg efficiënter organiseren is noodzaak, geen keuze.** Door vergrijzing en een dalend aantal mantelzorgers móet de zorg slimmer en doelmatiger. De VVD kiest voor praktische oplossingen in plaats van wachten op Den Haag.
- ▶ **Zorg dichtbij, met eigen regie.** Ouderen verdienen de vrijheid om zelfstandig te blijven wonen, mét de zorg die nodig is. Geen betutteling, maar ondersteuning op maat.
- ▶ **Ruimte voor particulier initiatief en publiek-private samenwerking.** De VVD stimuleert samenwerking tussen marktpartijen, corporaties en zorginstellingen om nieuwe woonzorgconcepten mogelijk te maken. De gemeente faciliteert, ondernemers en inwoners maken het waar.
- ▶ **Geen onnodige regels die zorginnovatie belemmeren.** Regels die nieuwe woonvormen of samenwerking tussen zorgaanbieders tegenhouden, moeten worden geschrapt. De VVD kiest voor resultaat boven regeldruk.

4.3 Onderwijs

Goed onderwijs is dé manier om het beste uit mensen te halen. Het zorgt ervoor dat ieder kind, ongeacht afkomst of achtergrond, de kans krijgt zijn of haar talent te ontplooien. Voor de VVD is kansengelijkheid niet het gelijkmaken van uitkomsten, maar het bieden van eerlijke kansen voor iedereen. Dat betekent dat goede leerlingen uitgedaagd moeten worden, en kinderen met achterstanden passend onderwijs moeten krijgen.

In een gemeente als Tynaarlo is dat extra belangrijk. We hebben zowel kleine dorpsscholen als grotere scholen in de kernen, en goed bereikbare middelbare scholen in omliggende gemeenten. Wij willen dat kinderen, waar ze ook wonen in Tynaarlo, toegang hebben tot goed onderwijs én zich veilig en uitgedaagd voelen. Talent is leidend, niet afkomst of de plaats waarin je woont. Daarom zetten wij in op sterke scholen, en ruimte voor ouders om zelf keuzes te maken.

► Gelijke kansen en talentontwikkeling.

- Onderwijs moet gericht zijn op het beste uit kinderen halen. Uitdaging voor toptalent en passend onderwijs voor wie dat nodig heeft.
- Burgerschap initiatieven stimuleren.
- Het tegengaan van laaggeletterdheid. In Drenthe neemt laaggeletterdheid toe, een zorgelijke ontwikkeling want dit belemmert deelname aan de samenleving.

► Toegankelijk en passend onderwijs.

- Scholen en ouders bepalen samen de beste plek voor een kind. Wij zijn tegen lotingssystemen en het instellen van postcodebeleid.
- Mismatch tussen vraag en aanbod moet worden voorkomen. Het aanbod van scholen moet aansluiten bij wat ouders en kinderen willen.
- Studie naar uitbreiding van het middelbaar onderwijs in onze gemeente.

► Meer aandacht voor achterstanden en veiligheid.

- Taalachterstanden aanpakken voordat kinderen naar de basisschool gaan, met betrokkenheid van ouders.
- Onderwijsachterstanden wegwerken met toegankelijke bijlessen, ook voor ouders die dat zelf niet kunnen betalen.
- Vrijwillige ouderbijdragen blijven toegestaan, scholen bepalen dit zelf.
- Scholen moeten veilig zijn: actief beleid tegen geweld, pesten en discriminatie. Acceptatie en vrijheid zijn de norm.

5. Landbouw en natuur

Tynaarlo is een groene gemeente met een uniek landschap dat van groot belang is voor wonen, werken en recreëren. De VVD wil dat deze rijkdom behouden en versterkt wordt, zodat natuur, landbouw en economie elkaar versterken. Boeren krijgen ruimte om te innoveren en verduurzamen, recreatie en toerisme groeien met respect voor rust en landschap, en samenwerking tussen alle betrokkenen staat centraal. Zo blijft het groene hart van Tynaarlo leefbaar en vitaal voor de toekomst.

Waarom is dit nodig?

- ▶ Het aantal boerenbedrijven in Drenthe is de afgelopen tien jaar met de helft afgenomen.
- ▶ Het landschap van Tynaarlo en het Nationaal Park Drentsche Aa is uniek, maar staat onder druk door verrommeling en onevenwichtige ontwikkeling.
- ▶ Boeren hebben ruimte nodig om te verduurzamen en bij te dragen aan biodiversiteit en natuurbeheer.
- ▶ Recreatie en toerisme moeten groeien zonder het karakter en de rust van natuurgebieden aan te tasten.
- ▶ Samenwerking tussen bewoners, ondernemers en natuurorganisaties ontbreekt nog te vaak.

Onze speerpunten voor een toekomstbestendig landschap

- ▶ Vergunningaanvragen worden behandeld met een 'ja, tenzij'-mentaliteit: de gemeente denkt mee en zoekt oplossingen in plaats van barrières.
- ▶ Verduurzaming en innovatie krijgen prioriteit, met als doel het verminderen van uitstoot en het terugdringen van bestrijdingsmiddelen.
- ▶ We werken actief aan een regionale mestbalans tussen akkerbouw en veeteelt om kringlopen te sluiten en het milieu te ontzien.
- ▶ Stimuleren van duurzame landbouw, innovatie en kennisdeling onder boeren en ondernemers.
- ▶ De gemeente stimuleert initiatieven als 'groenruil', waarbij natuurherstel wordt uitgevoerd door particuliere ondernemers.
- ▶ Goede landbouwgrond blijft behouden: we zijn terughoudend met de aanleg van zonneparken, conform de provinciale Omgevingsverordening.
- ▶ Open dagen en educatieve programma's op basisscholen vergroten waardering en draagvlak voor de landbouw bij toekomstige generaties.

Ons doel

Een vitale en toekomstbestendige landbouwsector die:

- ▶ Voedselzekerheid voor onze inwoners garandeert.
- ▶ Het Drentse landschap en buitengebied behoudt en versterkt.
- ▶ Rendabele en duurzame bedrijven mogelijk maakt voor huidige én toekomstige generaties boeren.
- ▶ De band tussen boeren, burgers en bestuur versterkt.

Balans tussen natuur en landbouw

De identiteit van Tynaarlo is verbonden met het landschap. Van de karakteristieke brinkdorpen tot de open akkers, de houtwallen en beekdalen – het is een gebied dat evenveel geschiedenis als toekomst in zich draagt. Het landschap bepaalt niet alleen hoe onze gemeente eruitziet, maar ook hoe we hier leven, werken en recreëren.

De balans tussen mens en natuur vraagt voortdurend aandacht. Klimaatverandering, stikstofvraagstukken, veranderingen in de landbouw en groeiende druk op de ruimte maken dat keuzes over het buitengebied vandaag bepalend zijn voor de leefomgeving van morgen. Tynaarlo wil een gemeente zijn die zorgvuldig omgaat met haar groene ruimte, waar economische ontwikkeling hand in hand gaat met behoud van natuur en landschap.

In dit hoofdstuk schetst de VVD Tynaarlo haar visie op die balans. We willen een toekomst waarin onze gemeente vitaal, aantrekkelijk en leefbaar blijft – voor bewoners, ondernemers en bezoekers. Daarbij is er oog voor de waarde van het landschap als drager van ons erfgoed, voor de rol van innovatie en ondernemerschap in de agrarische sector, en voor het belang van natuur als bron van rust, gezondheid en biodiversiteit.

5.1 Landbouw

Boeren horen onlosmakelijk bij Drenthe. Zij hebben ons karakteristieke coulisselandschap gevormd en onderhouden. Toch is het aantal boerenbedrijven de afgelopen tien jaar met de helft afgenomen. Deze ontwikkeling bedreigt niet alleen het landschap, maar ook onze voedselvoorziening en de leefbaarheid van het platteland.

Het is daarom van groot belang de blijvende agrarische ondernemers te ondersteunen. Voor degenen die investeren in verduurzaming, waarbij innovatie en veredeling bijdragen aan een toekomstbestendige landbouw en een gezonde leefomgeving. De gemeente heeft hierin een faciliterende rol, onder meer door informatievoorziening, het bevorderen van een regionale mestbalans en een soepele, oplossingsgerichte afhandeling van vergunningaanvragen.

De toekomst van het Drentse platteland ligt in een vitale landbouwsector die economisch rendabel is, maar tegelijk zorgvuldig omgaat met natuur, milieu en landschap. Tynaarlo vormt de groene long tussen Assen en Groningen. Onze gemeente heeft een uniek landschap waar we zuinig en trots op zijn. Het vormt niet alleen ons dagelijks decor, maar is ook bepalend voor de kwaliteit van wonen, werken en recreëren. Naast de karakteristieke brinkdorpen geven heidevelden, houtwallen, weide- en akkerlandschappen onze gemeente haar karakter. De VVD Tynaarlo wil deze groene rijkdom niet alleen behouden maar ook versterken, wat prima kan door de boeren die daar voor open staan hier een rol in te geven: Boeren zijn de rentmeesters van ons landschap. Zij verdienen ruimte om te innoveren, te verduurzamen en bij te dragen aan biodiversiteit.

- ▶ De gemeente hanteert bij vergunningaanvragen een 'ja, tenzij'-mentaliteit, binnen de wettelijke kaders van de omgevingsvisie
- ▶ Verduurzaming en innovatie krijgen prioriteit, met als doel minder uitstoot en gebruik van bestrijdingsmiddelen.
- ▶ Er wordt actief gewerkt aan een regionale mestbalans tussen akkerbouw en veeteelt.
- ▶ Boeren krijgen een rol bij landschapsbeheer en biodiversiteitsherstel, te denken valt aan het stimuleren van natuurvriendelijk boeren; het vergroten van biodiversiteit, werken aan gezonde bodem en water, kruidenrijke akkerranden, houtwallen, en heggen.
- ▶ De gemeente stimuleert initiatieven zoals 'groenruil' waarbij particuliere ondernemers ondersteund worden bij het bijdragen aan natuurherstel.
- ▶ Doel van het beleid: toekomstbestendige, rendabele agrarische bedrijven die bijdragen aan voedselzekerheid en behoud van het buitengebied.

5.2 Natuur

Wij geloven dat natuur, landbouw en economie elkaar kunnen versterken. Wij kiezen voor een toekomst waarin ondernemerschap en natuurbeheer hand in hand gaan. Boeren verdienen ruimte om te innoveren, te verduurzamen en bij te dragen aan biodiversiteit. De VVD wil daarom dat de gemeente actief samenwerking stimuleert tussen vernieuwende boeren, natuurorganisaties en kennisinstellingen. Door slimme initiatieven, zoals vermindering bestrijdingsmiddelen, natuurinclusieve landbouw en agrarisch natuurbeheer, creëren we een vitaal platteland met toekomst.

Het Nationaal Park Drentsche Aa is een kroonjuweel voor onze gemeente. De VVD wil het park verder ontwikkelen, waarbij ruimte is voor recreatie en toerisme, maar met respect voor rust, natuur en landschap. De gemeente moet hierin een verbindende rol spelen tussen bewoners, ondernemers en terreinbeheerders.

Wij zetten ons in voor een goed evenwicht tussen behoud en ontwikkeling. Geen verrommeling, wel zorgvuldig ruimtegebruik. Met innovatie, samenwerking en ondernemerschap zorgen we dat het groene hart van Tynaarlo leefbaar blijft.

- ▶ Behoud en versterking van het unieke landschap van Tynaarlo en de Drentsche Aa.
- ▶ Actieve samenwerking tussen boeren, natuurorganisaties en ondernemers.
- ▶ Stimuleren van duurzame landbouw, innovatie en kennisdeling.
- ▶ Landschapskwaliteit meewegen bij ruimtelijke plannen.
- ▶ Geen grootschalige zonneparken en windmolens op waardevolle natuur- en landbouwgrond. In ons buitengebied passen geen grootschalige zonneparken, conform de Provinciale Omgevingsverordening.
- ▶ Evenwichtige ontwikkeling van recreatie en natuur in het Nationaal Park Drentsche Aa.

Stem 18 maart VVD Tynaarlo

Met tempo. Doen. Bouwen. Verbinden.

Tynaarlo